

De voorbije twee jaar werden nog regelmatig steenmarters met 'verdachte' symptomen waargenomen, steeds in het oosten van Vlaanderen. Afgelopen lente werden echter voor het eerst ook in het zuiden van Oost-Vlaanderen heel wat steenmarters waargenomen met dezelfde symptomen. Daarnaast werden een aantal steenmarters dood gevonden waarbij de doodsoorzaak niet meteen duidelijk was. Bij autopsies van de door het marternetwerk ingezamelde marterachtigen worden nu systematisch stalen genomen specifiek voor onderzoek naar hondenziekte.

Wie wenst kan een artikel uit het Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift over de uitbraak van hondenziekte bij steenmarters in Vlaanderen opvragen in pdf-vorm door een mailtje te sturen naar marternieuws@inbo.be.

Opnieuw otter gefilmd in Broek de Naeyer (Antwerpen) en verkeersslachtoffer gevonden in Noord-Brabant (Nederland)

De eerste otteropname die werd gemaakt in Broek de Naeyer te Willebroek dateert van 3 april. Ondertussen deed Kristijn Swinnen (universiteit Antwerpen) daar verder met het beveronderzoek en op 30 juli passeerde opnieuw een otter voor de lens! Het is een [bijzonder mooie opname \(bekijk ze op ons Vimeo kanaal\)](#) waarop duidelijk te zien is dat een volwassen mannetjesotter eerst een geurvlag aanbrengt met de geurklier onder zijn staart, en vervolgens op een andere plek urineert, wat toelaat het geslacht met zekerheid vast te stellen. Het tijdsinterval van drie maanden tussen de twee opnames duidt er op dat dit meer is dan een toevallige passant, het betekent op zijn minst een tijdelijke vestiging van otter in de omgeving!

Vanuit het Smeetshof (noorden van Limburg) is er na de opnames van 20 april, 9 mei en 30 mei geen nieuws meer. Onrustwekkend nieuws kwam er wel van net over de grens in Nederland, waar een otter slachtoffer werd van het verkeer en op 1 september werd ingezameld. De plaats van sterfte, een weg naast een kanaal in de gemeente Asten, ligt in vogelvlucht op 25 km van het Smeetshof en staat via twee kanalen en enkele beken in verbinding met het waterrijke gebied rond het Smeetshof. Uit de autopsie, uitgevoerd door Alterra (het 'Nederlandse INBO'), bleek dat het een volwassen mannetje was. Het dier dat gefilmd werd in het Smeetshof was echter duidelijk een jong dier (subadult, geboren in het voorgaande jaar). Het verkeersslachtoffer uit Nederland kan dus niet hetzelfde dier zijn. Alterra zal nog DNA-onderzoek uitvoeren om na te gaan of dit dier al dan niet verwant is aan de Noord-Nederlandse populaties.

Wilde kat betrap in Bocholt (provincie Limburg)

Het lijstje roofdieren dat de laatste jaren (her)ontdekt wordt op diverse plaatsen in Vlaanderen dankzij de inzet van fotovallen wordt almaar indrukwekkender. Regelmatig krijgen we vanuit diverse hoek camerabeelden en foto's voorgelegd ter determinatie of bevestiging van eigen vermoedens. Arnold Goossens kreeg zowaar een wilde kat voor de camera, notabene in hetzelfde gebied waar dit jaar een otter meermaals werd gefilmd. [Het filmpje kan je bewonderen op YouTube.](#)

De vondst van een wilde kat in het uiterste noorden van Limburg mag gerust de grootste verrassing van de laatste jaren genoemd worden. In tegenstelling tot bij otters zijn er de laatste decennia geen waarnemingen bekend van wilde kat in deze regio. Het is bovendien het eerste harde bewijs van het voorkomen van wilde kat op Vlaams grondgebied.

Wel is het zo dat de soort via haar bastion in Ardennen en Eifel langs de rechtermaasoever naar het noorden aan het oprukken is. Zo heeft Jaap Mulder reeds in 2006 de aanwezigheid van wilde kat vastgesteld in het uiterste zuiden van Zuid-Limburg, ook met behulp van fotovallen. De plaats van opname bevond zich op slechts 100 m van de grens met Voeren. De jaren daarop stonden regelmatig fotovallen opgesteld in Voeren, in hoofdzaak met boommarter als doel maar uiteraard ook met de mogelijkheid om wilde kat of lynx te registreren, tot nog toe zonder resultaat wat

betreft wilde kat en lynx. Wel deden Frank Huysentruyt en Paul Van Daele er op 11 oktober 2009 een waarneming van een kat die vermoedelijk een wilde kat was.

We kunnen er van uit gaan dat er regelmatig wilde katten rondlopen in Voeren en Zuid-Limburg, toch is de afstand met de vindplaats in Noord-Limburg aanzienlijk en bovendien dient de Maas overgestoken te worden. We kunnen alleen maar gissen over de herkomst van de wilde kat in Bocholt. Toch is de laatste twee decennia duidelijk gebleken dat veel roofdiersoorten op gebied van rekolonisatie tot meer in staat zijn dan vaak vermoed wordt. Omdat sommige soorten door felle vervolging decennialang sterk waren teruggedrongen tot dunbevolkte en vaak dichtbeboste gebieden is de indruk ontstaan dat die soorten enkel kunnen overleven in 'ongerepte' gebieden. Het tegendeel blijkt vaak waar. Een dicht weggennet en allerlei harde barrières vormen nochtans een niet te onderschatten rem op rekolonisatie.

Auteurs: Jan Gouwy, Koen Van Den Berge, Filip Berlengee en Dirk Vansevenant
Contact: marternieuws@inbo.be

© Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, 2012
Verantwoordelijke uitgever: Jurgen Tack, Kliniekstraat 25, 1070 Brussel

---